

هائير اېڊيوڪيشن ڪميشن پاران منظور ٿيل

جلد: سورھون - شمارو: پھريون

جون 2013ع

ISSN 2219-5912

ڪلاچي

تحقيقي جرنل

ايڊيٽر

پروفيسر محمد سليم ميمڻ

پتائي چيئر،
ڪراچي

شاهه عبداللطيف
ڪراچي يونيورسٽي،

هائير ايڊيوڪيشن ڪميشن پاران منظور ٿيل

ڪلاچي

تحقيقي جرنل

ايڊيٽر : پروفيسر محمد سليم ميمڻ

ٻانهن بيلي : اياز جاني
حبيب الله جاکرو
سڪندر علي ڀنڊ

شمارو : پهريون، جون

سال : 2013ع

چيائيندڙ : شاهه عبداللطيف ڀٽائي چيئر، ڪراچي يونيورسٽي، ڪراچي.

چيپيندڙ : پيڪاڪ پرنٽرس، ڪراچي.

مُلھ : پاڪستان: 200 رُپيا
پرڏيهه: 10\$ آمريڪي ڊالر

E-mail : salbc.ku@hotmail.com
salemmemon@ymail.com

ISSN 2219-5912

ايديتوريل بورڊ

1. پروفيسر ڊاڪٽر محمد قيصر (وائيس چانسلر) سرپرست
2. ڊاڪٽر غلام علي الانا ميمبر
3. ڊاڪٽر فهميده حسين ميمبر
4. پروفيسر محمد سليم ميمڻ ميمبر

نوٽ: ڪلاچي تحقيقي جرنل ۾ ڇپجندڙ مقالا جيئن ته تحقيق تي ٻڌل هوندا آهن، ان ڪري ان جي لکندڙن يا محققن جي خيالن ۽ حوالن سان اداري جو متفق هئڻ ضروري ناهي. تحقيقي مقالا هارڊ ڪاپي سان گڏ، سافٽ ڪاپي جي صورت ۾ سي ڊي يا اي ميل ذريعي موڪليا وڃن، ان سان گڏ محققن جو مختصر تعارف به هئڻ لازمي آهي.

ماهرن جي ڪميٽي

ڊاڪٽر جينو لالواڻي
مٽر وان، آڊيٽيا بينگلوز،
نوبل نگر، احمدآباد-382340، ڀارت.

ڊاڪٽر بلديو متلاڻي
هيڊ، سنڌي شعبو،
ممبئي يونيورسٽي،
ممبئي، ڀارت.

پروفيسر پروين ٽالپر
3330، اولڊ ويسٽل روڊ،
اپارٽمينٽ 1، ويسٽل،
نيويارڪ-13850، آمريڪا.

پروفيسر علي آساڻي
پروفيسر آف ڊي پريڪٽس آف انڊو-مسلم
لينگويج آف ريليجن،
بينڪر سينٽر 305،
12 ڪوينسي اسٽريٽ،
هارورڊ يونيورسٽي،
ڪيمبريج، اير اي 02138، آمريڪا.

ڊاڪٽر ايم. ڪي. جيتلي
ڊي-127، ويڪ ويهار،
دهلي-110095، ڀارت.

ڊاڪٽر موتي پرڪاش،
ڊائريڪٽر،
ساڌو هيرانند نيولراءِ اڪيڊمي،
پي او باڪس-10، آڊيپور، (ڪڇ)،
ڪجرات-37025، ڀارت.

ڊاڪٽر روي پرڪاش ٽيڪچنڊاڻي
ماڊرن انسٽيٽيوٽ آف لينگويئيجز اينڊ
لٽري اسٽڊيز،
دهلي يونيورسٽي،
مال روڊ-11007، نئين دهلي، ڀارت.

پروفيسر جنيفر ايس. ڪول
ايسوسيئيٽ پروفيسر لنگويئسٽڪ
اينڊ ڪوگنيٽيو سائنس،
يونيورسٽي آف اليونوئيس ائٽ اربانا،
ڪئمپينگ 707، ايس مئٽيوز،
ارباناءِ-اٽي ايل-61801، آمريڪا.

ڊاڪٽر سي. شيڪل
ڊائريڪٽر،
انسٽيٽيوٽ آف انڊولوجي،
اسڪول آف اوريئنٽل اينڊ آفريڪن اسٽڊيز،
يونيورسٽي آف لنڊن، برطانيا.

فهرست

پاڳوسندي

1. وحدت کان وحدت الوجود تائين ڊاڪٽر غفور ميمڻ 11
2. سلطان باهو: شخصيت، فن ۽ فڪر ڊاڪٽر ناهيد پروين 29
3. سنڌي ٻوليءَ بابت سراج صاحب جي نظريي جي ڇنڊڇاڻ آفتاب ايتو 43
4. شيخ اياز جي شاعريءَ جي اساسي صنفن ۾ جماليات فياض لطيف 79
5. سنت نيٽورام جي سلوڪن جو فڪري مطالعو اياز حسين چنا (اياز جاني)/ ڊاڪٽر غلام محمد بُرف 107
6. ڊاڪٽر نبي بخش خان جو سنڌ جي تاريخ تي ڪيل ڪم جو تحقيقي جائزو برڪت علي ڏاهري 121

حصه اردو

7. شاهه لطيف کاسرايگي وسيلو تعلق ڊاڪٽر جاويد چانڊيو 03

English Section

9. Development of the Scholarly and Literary activities in Sindh Humera Naz 07

ٻه اکر

ڪلاچي تحقيقي جرنل جو نئون پرچو اوهان جي هٿن ۾ آهي، جنهن ۾ ٽن ٻولين ۾ محققن جا ڪوجنائڻي مقالا شامل ڪيا ويا آهن. جيتوڻيڪ ڪلاچي هائر ايجوڪيشن ڪميشن پاران فقط سنڌي ٻوليءَ لاءِ منظور ٿيل تحقيقي جرنل آهي، پر ڪڏهن ڪڏهن اردو ۽ انگريزي ٻولين ۾ سنڌي ادب ۽ لطيفيات تي لکيل مقالن جي مواد ۽ اهميت کي نظر ۾ رکندي انهن کي شامل ڪيو ويندو آهي. هن پرچي ۾ ٻه اهڙائي مقالا شامل آهن.

سنڌي ٻوليءَ ۾ تنقيدي ادب جي ڪوٽ جيان تحقيقي ادب يا تحقيق جي به ڪوٽ شدت سان محسوس ڪئي وڃي ٿي. ڪلاچي ۽ ڪجهه ٻيا تحقيقي جرنل ان ڪوٽ ۽ خال کي پرڻ لاءِ هر وقت تيار آهن، پر عام رجحان اهو ڏٺو ويو آهي ته، لکندڙ يا محقق، تحقيق جي تقاضائن يا اصولن پٽاندڙ لکڻ تي ڌيان نٿا ڏين. تحقيق جي مروج اصولن آهر لکڻ سان نه فقط مقالي جي اهميت وڌي ٿي، پر ان جي مواد جي اصليت ۽ مستند هئڻ جي پڻ تصديق ٿئي ٿي.

ڪلاچي جرنل ۾ ادب، لطيفيات ۽ مختلف سماجي علمن جي موضوع تي سنڌيءَ ۾ لکيل مقالن کي شايع ڪيو وڃي ٿو. آئون سنڌي اديبن، عالمن، ڏاهن، سماجي علمن جي ماهرن ۽ ليکڪن جي ڪلاچي جرنل ۾ تحقيقي مقالن لکڻ جي دعوت ڏيان ٿو. اميد ته منهنجي آڇ جي مثبت موت ملندي.

پروفيسر محمد سليم ميمڻ

ايڊيٽر

سندي پاڻو

